

Tips om zelf het luisteren te verbeteren

Naast het leren van woorden is het belangrijk om zo veel mogelijk te oefenen met luisteren. Daarbij gaat het om verstavaardigheid en om begrijpend luisteren.

Verstavaardigheid

Zoals je al hebt gezien in H 2 kan het luisteren sterk worden belemmerd als je woorden niet kunt verstaan. Om het verstaan te trainen is het nuttig naar gesproken Nederlands te luisteren, terwijl je de tekst ook kunt zien. Dan kun je het woordbeeld met de klank verbinden en ook kun je wennen aan verbonden spraak. Hieronder vind je een aantal tips:

- **Kijk naar Nederlandstalige films op dvd met Nederlandse ondertiteling.**
Probeer niet alleen te lezen, maar vergelijk datgene wat je hoort met wat je ziet. Via de link <http://www.bol.com/nl/l/dvd/speelfilms/N/6228/index.html> kun je een lijst met Nederlandse speelfilms vinden die je voor weinig geld via het internet kunt bestellen. Ook kun je de dvd's heel goedkoop lenen als je lid bent van de Openbare Bibliotheek.
- **Zet de ondertiteling aan als je naar de televisie kijkt via teletekst 888.**
Als je naar de Nederlandse televisie kijkt van de Publiek Omroep (Nederland 1, 2 en 3) kun je via teletekst 888 bij veel programma's de ondertiteling aanzetten. Dat kan bij informatieve programma's, maar ook bij series.
- **Bekijk educatieve filmpjes over onderwerpen die je interessant vindt.**
Via de website <http://www.schooltv.nl/beeldbank> kun je heel veel educatieve filmpjes vinden over zeer uiteenlopende onderwerpen. De filmpjes worden op een heel duidelijke manier ingesproken en van alle teksten zijn ook de transcripten aanwezig, zodat je met de tekst mee kunt lezen, als je een filmpje voor de tweede keer beluistert.
- **Schrijf gesproken teksten letterlijk op.**
Een heel goede oefening om je verstavaardigheid te verbeteren is het zelf transcriberen (letterlijk uitschrijven) van gesproken teksten. Dat lijkt een heel saaie bezigheid, maar als je bijvoorbeeld een filmpje kiest van Beeldbank over een onderwerp dat je heel interessant vindt, of dat met je vak te maken heeft, is het wel leuk en bovendien kun je jouw transcript daarna vergelijken met de transcripten die bij het filmpje te vinden zijn. Fragmenten van radioprogramma's over onderwerpen die je interessant vindt, zijn ook heel geschikt om te transcriberen.
- **Luister veel naar Nederlandstalige liedjes en zing mee.**
Je kunt ze vinden op you tube of via de site <http://muzieknl.startnederland.nl/>
De liedjes gaan langzamer dan gesproken taal en je kunt de teksten er makkelijk bij zoeken via www.lyricks.nl

Begripsvaardigheid

Naast verstavaardigheid kun je ook je begripsvaardigheid bij het luisteren verbeteren. Natuurlijk train je de begripsvaardigheid ook al als je verstavaardigheid oefent, maar het is ook nuttig om te proberen gesproken Nederlands te begrijpen, ook als je niet alles verstaat.

- **Luister naar Nederlanders**

Het is heel goed als je probeert zo veel mogelijk naar Nederlands gesproken teksten te luisteren. Luister naar de mensen in de tram of de bus, probeer te volgen wat mensen tegen elkaar zeggen in een café of in de rij bij de supermarkt, maar luister ook naar radio- en televisieprogramma's. Het probleem bij het luisteren is vaak dat het erg snel gaat en dat je meestal niet even terug kunt luisteren. Als je audio- of videofragmenten via het internet bekijkt en/of beluistert, kun je wel terugspoelen en dat heel nuttig om alles precies te verstaan en te begrijpen.

- **Woon lezingen of debatten bij**

In de Openbare Bibliotheek worden vaak lezingen gegeven over allerlei interessante onderwerpen. Ook worden er in universiteitssteden regelmatig korte lezingen georganiseerd (meestal vrij toegankelijk) over wetenschappelijke onderwerpen. Zo kun je in Amsterdam gratis lezingen bijwonen van Spui25. Via de website kun je het programma bekijken en je opgeven voor lezingen: <http://www.spui25.nl>
Verder zijn er in veel steden debatcentra; via de websites van de Gemeente kun je die vinden.

- **Ga naar Nederlandstalig theater**

In alle grote en middelgrote steden in Nederland zijn veel theaters waar je Nederlands toneel en cabaret kunt bijwonen. Via de site : <http://www.theagenda.nl/?a=1> kun je een overzicht vinden van alle theatervoorstellingen in Nederland en Vlaanderen.

- **Luister naar luisterboeken**

Via het internet kun je (soms gratis) Nederlandstalige luisterboeken downloaden.

Er is een startpagina voor luisterboeken:

<http://www.luisterboeken.startpagina.nl> en via deze link:

<http://www.gratisluisterboek.wordpress.com> kun je gratis luisterboeken vinden.

- **Kijk naar Nederlandstalige televisieprogramma's via**

uitzendinggemist.nl en zet daarbij de ondertiteling aan. Via de website www.uitzendinggemist.nl kun je vrijwel alle programma's van de Publieke Omroep terugkijken. Heel vaak zit daarbij ook de mogelijkheid om de ondertiteling in te schakelen en als het een beetje snel gaat, kun je altijd even terugspoelen. Hiermee kun je dus zowel je verstavaardigheid als je begripsvaardigheid oefenen. Zie ook het overzicht van de genres:

Overzicht van genres van uitzendinggemist.nl

1 Amusement	1 Boer zoekt Vrouw
	2 Wie is de Mol?
2 Animatie	1 Verhalen van de boze heks
	2 Calimero
3 Comedy	1 Kinderen geen bezwaars
	2 De Dino Show
4 Documentaire	1 Ik vertrek
	2 Holland Doc
5 Drama	1 Lijn 32
	2 In therapie
6 Educatief	1 Het Zandkasteel
	2 Huisje Boompje Beestje
7 Film	1 Telefilm 2012
	2 NTR Speelfilms
8 Gezondheid	1 Over Mijn Lijk
	2 Over de streep
9 Informatief	1 Pauw & Witteman
	2 Checkpoint
10 Jeugd	1 SpangaS
	2 Het Klokhuis
11 Klassiek	1 NTR Podium
	2 Prinsengracht concert
12 Kunst/Cultuur	1 Het Uur van de Wolf
	2 Tussen Kunst & Kitsch
13 Maatschappij	1 Huisje Boompje Beestje
	2 De Rijdende Rechter
14 Misdaad	1 Flikken Maastricht
	2 Opsporing Verzocht
15 Muziek	1 Ali B op volle toeren
	2 Nick tegen Simon
16 Natuur	1 Huisje Boompje Beestje
	2 Nieuws uit de Natuur

17 Nieuws/actualiteiten	1 De Wereld Draait Door
	2 NOS Journaal
18 Overige	1 Een huis vol
	2 Fort Boyard
19 Religieus	1 Nederland Zingt
	2 Kruispunt
20 Serie/soap	1 Penza
	2 Van God Los de serie
21 Sport	1 Studio Sportzomer
	2 Nederland in Beweging!
22 Wetenschap	1 Proefkonijnen
	2 Labyrint
	3 De Wereld Leert Door
	4 Hoe zit dat?
	5 Galileo
	6 Nieuwslicht

Overzicht van signaalwoorden

Tekstverband

signaalwoorden

tijd

- voordat
- vroeger
- aanvankelijk
- eerst
- eerder(e)
- nadat
- daarna
- later(e)
- wanneer
- intussen
- tegelijkertijd
- tijdens

opsomming

- en
- ook
- verder
- ten eerste, ten tweede, etc.
- in de eerste plaats, in de tweede plaats, etc.
- daarnaast
- bovendien
- vervolgens
- ten slotte
- als laatste
- niet alleen ... maar ook
- zowel ... als
- een ander argument
- er is nog een reden waarom

tegenstelling

- maar
- echter
- toch
- niettemin, desalniettemin
- desondanks
- daarentegen
- aan de ene kant, aan de andere kant
- enerzijds
- anderzijds
- hoewel
- ofschoon
- integendeel
- daar staat tegenover
- behalve als
- weliswaar.... maar

overeenkomst, vergelijking

- net zoals
- hetzelfde als
- evenals
- evenzeer
- overeenkomstig
- lijkt op
- is vergelijkbaar met

toelichting, voorbeeld

- bijvoorbeeld
- een voorbeeld
- zo
- ter illustratie
- dat wil zeggen
- zoals
- onder andere
- te denken valt aan
- je moet daarbij denken aan

oorzaak, gevolg

- want
- doordat
- daardoor
- waardoor
- dat komt door
- dat heeft alles te maken met
- door (dit alles)
- op grond van
- ten gevolge van
- als gevolg van

doel-middel

- om te
- opdat
- door middel van
- daarmee
- met de bedoeling
- is erop gericht
- daartoe

reden, verklaring, argument

- omdat
- want
- namelijk
- daarom
- aangezien
- op grond van
- immers
- om die reden

voorwaarde

- als
- indien
- tenzij (= niet als)
- mits (= alleen als)
- aangenomen dat
- gesteld dat

samenvatting/ herhaling

- samengevat
- kortom
- al met al
- terugblikkend
- zoals gezegd
- ofwel/ oftewel
- anders gezegd
- het komt erop neer dat

conclusie

- dus
- concluderend
- daardoor
- hieruit volgt
- vandaar dat
- uit dit alles blijkt